

„Mislim da je Holivud prestao da izbacuje dobre filmove početkom drugog milenijuma. Posle „Američke Lepote“, sve je krenulo nizbrdo što se tiče kvaliteta. I glavonje u Holivudu počele su da igraju samo na sigurno.

Pored filmova o superherojima, izgleda da je posebno unošno bilo snimanje nastavaka. Čim bi izašao film, i zaradio prijestojne pare, odmah se snimao nastavak. Bez obzira na to da li je taj nastavak kao produžetak ideje bio potreban ili ne. Radilo se dokle god su stizale povratne informacije da se gledaoci svidelo. Dešavalо se da ponovo pogledam film, a posle ne mogu da se setim šta sam gledao: isto to ili nastavak II, III ili V. Nisam mogao da se oduprem traženju smisla, pa sam ga i ovde nalazio. U suštini, sve ovozemaljske stvari definitivno su konačne. Produciti ih još malo? Zašto da ne.

Skandinavska kinematografija postajala je sve ozbiljnija. Još od momenta kada je Kristofer Nolan obradio norveški film „Insomnia“. Sada su bili na vrhuncu. Osim filmova, objavljujivali su i odlične serije. Bile su rame uz rame sa američkim serijama koje su postajale ozbiljnije od američkih filmova. Izgledalo je da su serije pravljene za publiku instančanijeg ukusa.

U međuvremenu, misli su ponovo odlutale ka Nikolini, pa sam otišao na njenu Fejsbuk stranicu.

I sada se sećam profilne slike lica. U stvarnosti je bila lepša.

Poenta svake ozbiljnije Fejsbuk pretrage svodi se na isto: odmah se odlazi na slike i traži se album „more“ ili „letovanje“ što skorijeg datuma. Verujte, iz tog albuma može mnogo da se nauči. Problem je nastajao kada ne bi postojao takav album, kao što je bilo u ovom slučaju.

Bio sam osuđen na nasumično gledanje slika. Video sam slike sa drugaricama, slike enterijera, egzotične hrane, slike sa nekim momcima, slike životinja. Pa kako pije đus, pa kako jede lazanje... Otprilike ono što svaka devojka ima na svom profilu. Razočaran nedostatkom albuma (more), vratio sam se pretraživanju interneta. Trebalo je dovršiti poslednju kritiku.

Dan je odmicao. Pred kraj radnog vremena, Aleksandar je poslao kritiku koju je uradio. Obećao sam mu da će je pročitati i sutra mu dati povratne informacije.

Što ne moraš danas, ostavi za sutra.

Poslao sam ga kući. Čim je otišao, povukao sam nekoliko gutljaja votke. Izlazeći, primetio sam da je Nikolinin sto prazan. Šteta, otišla je kući pre mene. I šta bih joj rekao da je tu? Da li bih se snašao? Da li bismo uopšte mogli da razgovaramo o nečemu drugom osim o temama vezanim za posao?

Koliko zaposlenih ljudi i izvan kancelarije govori samo o tome.

Empty words.

Šef nije bio u kancelariji što je i uobičajeno, jer je provodio manje od polovine radnog vremena u firmi. Ostalo vreme je, kao normalan čovek, boravio po kladiionicama i kafanama. Opušteno.

Naš studio bio je stacioniran u starom delu grada. Grad je težio da postane metropola, ali izgleda da je propadanje kretnulo ranije. Kafane u kojima treći nešto što se naziva muzikom bile su uvek pune. Klinci su se tukli bez nekadašnjih pravila. Poštovanje starijih odavno je iščezlo. Kupovina i čitanje knjiga, takođe. Izgledalo je da više ništa nije pouzdano.

30 Kao dečak družio sam se i sa starijim momcima. Bilo je narokmana i huligana, ali neki red se znao. Posle tuče išlo se zajedno na piće. Kada bi me neko od starijih poslao do trafike po pivo, cigare i „Pan Erotiku“, „ne“ nije dolazilo u obzir. Naravno, davali su pare.

Grozim se kada u prodavnici vidim znak: „Ne prodajemo alkohol i cigarete maloletnima“. Ko je to smislio nije razmišljao o roditeljima koji su poslali decou u nabavku. Kako sada klinac da kupi čaletu pivo i cigare? Nekada je prodavac odgovarao sa: „Je l' to sve komšija“?

Gomilanje zabrana vodi neredu. Uopšte, ko hoće veliki red, dobiće još veći nered. Ne vidi samo ko ne gleda.

Dok sam vozio ka stanu svoj stari Fijat, posmatrao sam ljude oko sebe, stara navika. Kada bih video par na ulici, razmišljao sam o tome koliko su zajedno, da li se vole, koliko puta ju je izneverio, podržao, i sličnim stvarima. Tako mi je putovanje

bivalo zanimljivije.

Živeo sam nedaleko od firme, ali sam ipak išao kolima do stana. Delom iz navike, ali više zbog lenjosti, nisam voleo šetnju, kao i savete nutricionista i štošta drugo. Kada bi neko rekao: „Idem u šetnju“, pomislio bih da nešto sa tom osobom nije u redu. Koja je poenta šetanja? Kažu ljudi da je zdravo. Ako možete i želite da se bavite zdravim kretanjem, idite na trčanje, još bolje na plivanje. Mnogo je manja verovatnoća da ćete sresti znatiželjnog poznanika.

Postoje načini da se stigne od tačke A do tačke B bez opterećujućeg razmišljanja o navikama.

Stanovao sam u potkroviju.

Kroz prozore su se videli samo golubovi i tornjevi okolnih crkava. Garsonjera je bila prilično skupa, moderno opremljena. Volim udobnost i mir. Nisam snob. Ustajali miris cigareta i ostataka naručene hrane pravio je nekakvu ravnotežu. Uz to, nije čišćeno poslednjih nekoliko meseci – aktivnost koju sam nekada obavljao.

U ugлу, pored računara, gomila nedovršenih scenarija koje sam povremeno pisao. Do sada nisam završio nijedan. Sve bi zastalo na početnoj ideji sa nekoliko razrađenih strana. Ostatak je, ipak, mirno plivao negde u glavi i čekao da mu se posvetim, da ga završim do kraja.

Teško je početi nešto sasvim novo, a izgleda, još teže, završiti nešto započeto.

Neko vreme sam proučavao šahovske završnicoe Kapablanke, što me je dodatno pokolebalo. Tamo je postojao redosled ispravnih poteza. A ovde?

Kompjuter mi je konstantno bio uključen, kao u kontroli leta. Internet zakoni bili su veoma blagi. Pod tim mislim da nisu uopšte postojali. Svaki film, serija, igra, program, bukvalno bilo šta moglo je da se skine sa interneta. Za tako nešto bih na

Zapadu verovatno delio óeliju u Štadelhajm zatvoru sa Fricom, óovekom koji je držao svoje óerke u podrumu nekoliko godina.

Seo sam za kompjuter i pogledao istoriju. Preko nekoliko porno sajtova pratio sam rad moje bivše devojke. Postala je jedna od najtraženijih porno glumica za tri godine, koliko je u Americi.

Ponovo sam se setio većeri kada je odlazila. Oboje smo bili na pragu suza. Njoj je bilo žao što odlazi, a ja sam rekao da óu je podržati u bilo óemu što želi da radi. Retrospektivno, moram priznati da to nije baš ono što sam mislio, ali pošto sam voleo ideje mira, širine i tolerancije, rešio sam da prevaziđem predrasude i da je zapravo podržim. Onaj đavo koga sam povremeno viđao zaigrao je nekakvu poskočicu. Čuo sam papke kako stružu asfalt dok smo se rastajali.

Pre pregleda nekog njenog snimka, obavezno piće. Bez relaksirajućeg dejstva alkohola nisam mogao da posmatram devojku, u koju sam i dalje bio zaljubljen, kako zadovoljava drugog muškarca ili devojku.

Iskreno, scene sa devojkama sam nešto bolje podnosio.

Ko vam kaže da nikad ne gleda pornografiju, laže. Da bi kutilao pred drugima ili da bi lagao sebe. Lično, bio sam toliko upućen u materiju da sam mogao da nabrojam poimence dva desetak glumica, čak i nekoliko glumaca.

U frižideru sam našao već dobro načetu flašu rakije. Seo sam za kompjuter i pustio još snimaka. U početku mi nije bilo lako da gledam. Ali, kako je alkohol počinjao da deluje, tako su mi scene postajale sve smešnije i manje lične. Dobro sam poznavao Jovanu i tačno znao kada glumi, a kad ne. Uvek je glumila, ali bilo je i retkih kadrova kada se videlo da stvarno uživa. Tih snimaka sam se klonio, jer nisam verovao da može to bez mene. Dobar osećaj, ako slažeš sebe.

Posle još jedne protraóene noói, a i s obzirom na to da

nije više bilo rakije, odlučio sam da je vreme za spavanje. Doteturao sam se do kreveta, što je izuzetno lako u garsonjeri gde i puzanje do istog traje relativno kratko. Sručio sam se na jastuk i zatvorio oči. Čudno, iskrasavale su misli o Nikolini. Zamišljao sam njene usne kako se pomeraju, bez značaja šta izgovaraju. Mozak, inspirisan prethodnom pogledanom pornografijom, nije mogao da prestane da misli o stvarima koje bismo sad ona i ja mogli da radimo. Poklon od Jovane?

Te noći sam mirno spavao.

Sve je bilo lakše od ponedeljka. Udarni dan posle neproščanog vikenda. Utorkom sam bio produktivniji. Mamurluk je polako nestajao, iako se često zadržavao i do srede. Vraćala mi se energija. Aleksandar je dobro napredovao. Da li zbog mojih saveta ili njegovog talenta?

Preuzimao je sve više posla, što je značilo da mogu da se 34 posvetim bitnijim stvarima. Preko internog četa započeo sam dopisivanje sa Nikolinom.

Dopisivanje preko četa ima neke prednosti u odnosu na razgovor uživo. Kao da nema treme. Mogli smo jedno drugom da šaljemo slike, pesme, smešne gifove, sve one stvari kojima mlađe generacije zamenjuju neposrednu komunikaciju. Iako nas je razdvajao gipsani zid, osetio sam da odnos među nama postaje prisniji. Pogled mi je sve više bio usmeren ka monitoru, a ne ka polici sa knjigama Čehova. Nestrpljivo sam iščekivao svaki njen odgovor.

Došao je i petak. Dan kojem se raduju zaposleni, ljudski resursi. Još jedan vikend kada je običan radnik bar na dva dana mogao da zaboravi habanje sopstvenog života. Period između posla i još posla. Za većinu, odlazak na druženje uz piće. Pošto sam ja odavno bio u toj mašini, nešto je moralo da se preduzme.

„Šta planiraš večeras?“ – napisao sam Nikolini pred kraj rada nog vremena.

„Idem na pivo sa Milicom“ – odgovorila je brzo.

„Mislio sam da odemo ti i ja na pivo, ali dobro. Neki drugi put...“

Tri tačke na kraju rečenice podrazumevaju da sam očekivao odgovor, koliko sam se razumeo u četovanje.

„Već smo se dogovorile. Možeš sa nama ako hoćeš“ – napisala je.

Ovo je eksplicitan poziv. Odlučio sam da nazdravim, pre nego što potvrdim dolazak.

Poslednje čega se sećam: Dejan me je pokrio i, diskrecije radi, ostavio da spavam u njegovoј kancelariji.

Poslednjih godina, što se tiče kolega, najviše vremena provodio sam sa dvojicom producenata. Zvali su se Plavi i Crnomanjasti. Obojica su, međutim, imala smeđu kosu. Prvi je bio puniji, nižeg rasta, plavook, bled i pegav, a drugi mršav, visok i tamnoput. Uživali su u dobrom provodu. Obično smo se zapijali pri kolektivnim odlascima u kafanu.

Naša firma pravila je zvanične žurke svake godine. Krajem leta, kada su haljine još kratke, a hladan špricer prirodna zamena za limunadu. Restoran pored reke, sa prostranim terasom za ples. Protokol je uvek bio gotovo identičan. Dejan je držao jedan od svojih tradicionalnih govora. Novozaposleni su se oduševljivali stojeći u prvim redovima, dok smo mi, koji smo duže tu, sedeli iza njih i ispijali piće.

Posle toga, sledili su slobodno druženje, muzika, ples. Zaposleni robovi se tada ponašaju kao slobodni ljudi.

Nisam voleo gužvu, tako da sam uglavnom sedeо sa drugarima. Naručivali smo jedno piće za drugim. Plavi je sedeо pored mene kada se Crnomanjasti doteturaо do našeg stola.

„Hoćemo napolje da zavrнемo jedan?“ – upitao je Plavi, već pripit.

„Naravno. Ko je nabavio?“ – kao da smo se otreznili u momentu.

„Zar je bitno? ‘Ajmo na terasu dok ne nestane“ – požurivao nas je Plavi.

Obojica su pogledali u mene kao da su očekivali moje dopuštenje. Pošto me špricer nije hvatao, možda će druga supstanca biti delotvornija. Koktel „Brain Damage“ nažalost nisu imali. „Idemo. Ionako ovo vino ne radi ništa“ – zaključio sam.

Posle nekoliko dimova, bilo mi je još gore. Nikad nisam dobro podnosio travu. Vratio sam se za sto. Vrtelo mi se u glavi. U prolazu sam uhvatio konobara za rukav i tražio mu da mi donese rakiju. Vreme je bilo da se preseče.

Pošto mi je doneo flašu rakije, umesto čaše, očenio sam konobara kao dobrog i čestitog čoveka i dao mu bakšiš, iako je sve bilo plaćeno. Kombinacija špricera, trave i rakije povukla me je u toalet. Ustao sam i blago se zateturaо ali, kao svaki iskusniji posetilac kafana, ostao sam na nogama.

Put do toaleta vodio je kroz znojavu hordu kolega i koleginja. Na prvi pogled, nemoguća misija. Treba se praviti trezan, a nisi ni blizu. Dok sam se teturaо kroz ljude kao kuglica u fliperu, sudarajući se sa njima, osećao sam se kao da sam u filmu Gaja Ričija. Prvenstveno, kao u sceni iz „Dve čađave dvocevke“³ kada lik izgubi sve na partiji pokera pa napušta objekat.

Toalet je delovalo uredno. Posle obavljenog posla, zastao sam pred ogledalom. Izgledao sam predivno, oličenje momka kojeg bi svaka dama poželela. Da li?

„Izvini. Ovo je ženski toalet“ – začuh glas, sa blagim krešendom, iza leđa. U ogledalu primetih devojku sa osmehom na licu.

„Stvarno? Delovalo mi je sumnјivo što nema pisoara“ – odgovorio sam. Valjda da bih izglađio situaciju, dodadoh: „Ima toalet papira unutra, ne brini“.

Ulazak još jedne od koleginica diskreditovao je moju smirujuću akciju. Shvatio sam da je vreme da odem pre nego

što počne vrištanje. Uz duboki naklon ka damama, napustio sam prostoriju.

Neko vreme proveo sam na podijumu sa ostatkom mase. Opšte oduševljenje bravurama čuvenog didžeja. Nisam razumeo kom žanru pripada muzika koju slušamo, ali imala je između 90 i 100 decibela sigurno. Kada su svetla počela da se pale, bio sam znojav i žedan. Nažalost, nisu više točili piće. Kolege su stojale u grupicama i dogovarale se kuda ići dalje. Nisam mogao da spazim onu dvojicu, ali video sam mog dobrog prijatelja konobara kako zamiče ka kuhinji.

Pratio sam ga i ušao za njim. Kuvari, konobari i čistači već su uveliko sklanjali inventar za sutrašnji radni dan.

Konobar je spustio tacnu na kojoj su bile prazne čaše i pune pepeljare, ali bila su tu i dva tek načeta piva. Kad biologija govori, etika sluša. Uz samopouzdanje pojačano već popijenim alkoholom, kao Barišnjikov sam prošao kroz kuhinju, zgrabio obe flaše, neopaženo. Moju akciju videlo je samo desetak zaposlenih, bar petorica po flaši.

Ispred lokala, razlaz sa ciljem nastavka zasluzenog mentalnog opuštanja. Bio sam prilično pijan, a noć je, takoreći, tek počinjala, činilo mi se. Mašio sam se telefona kako bih pozvao Plavog i Crnomanjastog, ali sam spazio taksi u koji upravo ulaze dva para, pa i ja udio za njima.

Neodoljiva želja za kretanjem i druženjem, tako svojstvena pijanstvu. Na zadnjem sedištu, levo od mene, nepoznati momak mi se obraćao sa „dragi učitelju“, „treneru“, „majstore“...? Malograđanske konvencije upoznavanja nisu bile potrebne, složili smo se da idemo ka centru grada, tamo gde svaki provod završava. Taksista je dao gas i pojačao muziku.

Svetla su treperila, zvuci su uzjahali veter, zemlja se okretala. Smeh se mešao sa muzikom. Taksista je vozio, čini mi se, previše brzo u odnosu na propise, ali ko mari. Posle

nekoliko oštih skretanja krenula je mučnina, nemoć i strepnja. Malopređašnje blaženo stanje zamenila je surova stvarnost. Ipak sam otisao koju čašicu predaleko.

„Majstore, stani, nije mi dobro.“

U prvi mah vozač me nije ozbiljno shvatio, ali pogledavši mi lice prikocio je i brzo spustio staklo. Promolio sam glavu kroz prozor. Usledilo je neviđeno olakšanje. Komadi hrane, mešani sa ostacima pića klizili su na asfalt niz vrata automobila. Posle trenutka tišine usledio je urnebesni smeh saputnika. Obrisao sam lice rukavom.

„Da li ste dobro?“ – upitao je taksista.

„Naravno da jesam, sve je okej“ – promrljao sam nešto nalik na takvu rečenicu.

Shvativši, definitivno, da gubim interes za dalji provod, izvadio sam novčanik i pružio mu petstodinarku. Gledao me je preko dok sam izlazio, ipak će morati da pere kola. Bar neće morati da ih pere i iznutra, samo spolja.

Neki ljudi su stvarno nezahvalni.